

Sjekkliste for risikofylte aktiviteter med barn og unge

Barn og unge som deltar på aktiviteter i regi av Redd Barna skal føle seg trygge og godt ivaretatt når de er sammen med oss. Noen aktiviteter er forbundet med høyere risiko enn andre, og denne sjekklista er ment som et verktøy for å sikre disse aktivitetene.

Innhold

1. INFO SOM GJELDER ALLE AKTIVITETER	2
2. AKTIVITETSSPESIFIKK INFORMASJON	3
2.1 BADELAND/SVØMMEHALL	3
2.2 SVØMMEKURS	3
2.3 BÅTTUR	4
2.4 FORNØYELSESPARK/LEKELAND/DELTAGELSE PÅ STØRRE ARRANGEMENTER	4
2.5 SKI/SLALÅMBAKKE	5
2.6 OVERNATTINGSTUR	6
2.7 TURER I SKOG ELLER VED VANN	7
3. RISIKOANALYSE	8

1. INFO SOM GJELDER ALLE AKTIVITETER

I forkant av alle aktiviteter skal det gjøres en risikovurdering og settes av god tid til planlegging. Noen punkter å tenke gjennom:

Hvor mange frivillige må være med?

- Tenk gjennom aktiviteten og det dere skal gjøre: planlegg for frivillige til både å følge opp oppgaver underveis, samt til å ivareta og være sammen med deltakerne.
- Hvorvidt foreldre deltar på aktiviteten eller ikke, vil påvirke hvor mange frivillige som trengs. Dersom foreldre deltar er det avgjørende å forsikre seg om at de er klar over at de selv har ansvaret for sine barn under aktiviteten, og at de har nødvendige ferdigheter dersom aktiviteten krever det.
- Ved stort frafall av frivillige eller stor endring i antall deltakere, må man vurdere å endre planer eller avlyse.

Behov for tilrettelegging eller særlige hensyn?

- Tenk gjennom og planlegg for eventuelle tilrettelegginger som kreves slik at alle kan delta på en trygg og inkluderende måte.
- Snakk med barnet, foreldre, samarbeidspartnere og regionkontoret for å finne gode løsninger.
- En del av barna og ungdommene som er med på våre aktiviteter har med seg vanskelige opplevelser i bagasjen, som kan gjøre at de kan få ulike reaksjoner under noen aktiviteter. Hva som trigger reaksjonene, kan ofte være vanskelig å forutsi, men vær særlig obs på at ulike vannaktiviteter kan være vanskelig for barn og unge som har flyktet over Middelhavet. Snakk derfor alltid med regionkontoret og mottaket før dere planlegger slike aktiviteter.

Informasjon til deltakere

- I oppstart/forkant av aktiviteten må deltakerne få praktisk informasjon, hvilke regler som gjelder og hva slags oppførsel de kan forvente fra andre. I tillegg må de få vite hvem de skal si ifra til dersom de opplever noe ubehagelig og at vi i Redd Barna ønsker at de sier ifra. Bruk gjerne våre plakater og brosjyrer om trygge aktiviteter som utgangspunkt (finnes på regionskontorene).
- Bruk et alderstilpasset språk og vurder bruk av tolk.

Transport

- Det frarådes å bruke privatbiler. Dersom dette er nødvendig, må dere innhente tillatelse fra foreldrene.
- Sørg for å ha bilsete i riktig størrelse og at barna er sikret i bilen på forsvarlig måte.
- Man skal ikke være alene med barna i bil.

2. AKTIVITETSSPESIFIKK INFORMASJON

2.1 BADELAND/SVØMMEHALL

Besøk i badeland/svømmehall kan kun gjennomføres på steder hvor det er godkjent livredder på stedet.

På forhånd er det viktig å:

- Skaffe oversikt over hvor mange barn og evt. foreldre som skal delta og hvor mange som kan svømme
- Sørge for tilstrekkelig antall svømmedyktige frivillige, det vil si minst én frivillig per barn
- Legge en plan for gjennomføring av aktiviteten, avtale evt. spisepauser og annet, passe på å alltid være minst to frivillige sammen og lage en plan for å holde gruppa samlet
- Undersøke at det er vester/armringer til de som trenger det

Sørge for at det er to frivillige av hvert kjønn som kan følge i garderobene.

På aktivitetdagen:

- Dersom det ikke er nok frivillige som møter opp på aktivitetdagen, må dere enten avlyse aktiviteten eller velge en annen aktivitet.
- Fordele ansvar for barna mellom dere, slik at én frivillig har ansvar for det samme barnet under hele aktiviteten.
- Passe på at de som trenger det bruker vester/armringer.

2.2 SVØMMEKURS

Dette er en aktivitet som kun kan gjennomføres på steder hvor det er godkjent livredder til stedet.

Dersom deltakerne bor på asylmottak, er det viktig å avklare med mottaket om dette er en aktivitet de tror vil passe. Dette fordi flere deltakere kan ha traumatiske opplevelser med vann.

På forhånd er det viktig å:

- Kvalitetssikre svømmekurset; er det nok instruktører?
- Skaffe oversikt over hvor mange barn og evt. foreldre som skal delta og hvor mange som kan svømme.
- Legge en plan for gjennomføring av aktiviteten, avtale evt. spisepauser, og annet, passe på å alltid være minst to frivillige sammen, lage en plan for å holde gruppa samlet.
- Sørge for at det er to frivillige av hvert kjønn som kan følge mindre barn i garderobene dersom foreldre ikke er med, ungdom trenger ikke følges i garderoben.

- Dersom det skal være frilek etter kurset, er det viktig å lage tydelige kjøreregler og sørge for at det er nok svømmedyktige voksne (instruktører eller frivillige) som er i vannet. Lag f.eks regler for hvor man skal oppholde seg, møtetider for spising, etc.

På aktivitetsdagen:

- Dersom det ikke er nok frivillige som møter opp på aktivitetsdagen, må dere enten avlyse aktiviteten eller velge en annen aktivitet.
- Fordele ansvar for barna mellom dere, slik at én frivillig har ansvar for det samme barna under hele aktiviteten.
- Passe på at de som trenger det bruker vester/armringer.

2.3 BÅTTUR

Her gjelder mange av de samme forhåndsreglene som på svømming.

På forhånd er det viktig å:

- Skaffe oversikt over antall barn og foreldre som skal delta, og hvor mange som kan svømme.
- Sjekke at mannskapet kan livredning og at det er nok flytevester til alle. Man kan leie flytevester dersom det mangler, f.eks på brannstasjonen.
- Sjekk at det er tilstrekkelig antall frivillige i forhold til turens omfang og antall deltakere. De frivillige bør være svømmedyktige selv.
- Påse at det er frivillige med som har gjennomført førstehjelpskurs.
- Følge med på værvarselet.
- Det anbefales å ikke ta med barn på kajakkstur.

På aktivitetsdagen:

- Dersom det ikke er nok frivillige som møter opp på aktivitetsdagen eller været er dårlig, må dere enten avlyse aktiviteten eller velge en annen aktivitet.
- Fordele ansvar for barna mellom dere dersom foreldre ikke er med.
- Passe på at alle bruker vester.
- Ta med førstehjelpsskrinet

2.4 FORNØYELSESPARK/LEKELAND/DELTAGELSE PÅ STØRRE ARRANGEMENTER

På forhånd er det viktig å:

- Skaffe oversikt over antall barn og foreldre som skal delta.
- Sjekk at det er tilstrekkelig antall frivillige som forplikter seg til å møte på aktiviteten.
- Dersom det er mange små barn som skal delta, kan det være en fordel å invitere med foreldre.
- Lag felles plan for hvordan man organiserer seg når man ankommer fornøylesparken/lekeland, f.eks.;
  - to frivillige står ved hver «aktivitet» og holder oversikt, evt. om det er få barn gå med barna fra aktivitet til aktivitet.
  - to frivillige holder stand på avtalt møtested slik at barna til enhver tid kan komme dit ved behov, alle barna må vises stedet.
  - felles tidspunkt for spisepause, alle barna må vite tid og sted. Bli enige om tid for felles avreise, og minn barna på dette igjen.
  - fordele ansvar for barna mellom seg, f.eks. to barn per frivillig, som man har ekstra ansvar for at kommer til spisepause og hjemreise.
  - Påse at det er minst to frivillige med som har gjennomført førstehjelpskurs.

VIKTIG! For frivillige på krisesenter må større utflukter og deltakelse på større arrangement planlegges i samarbeid med krisesenteret, som har oversikt over sikkerhetssituasjonen til familiene på senteret. Det anbefales at foreldre og ansatte fra krisesenteret deltar dersom det er mange barn som deltar.

På aktivitetsdagen:

- Følg planen for organisering man har blitt enige om på forhånd.
- Foreldre og barn får god informasjon om planen for dagen om at de ikke skal gå alene, tidspunkt for spisepause og avreise, samt vet hvor felles møtested er og at det er to frivillige er til stede hele tiden.
- Barna har en lapp med navn og telefonnummer til ansvarlig frivillig (eller sin forelder) hvis de roter seg bort.

2.5 SKI/SLALÅMBAKKE

På forhånd er det viktig å:

- Skaffe oversikt over antall barn og foreldre som skal delta.

- Sjekk at det er tilstrekkelig antall frivillige som forplikter seg til å møte på aktiviteten, for mindre barn i en slalåmbakke bør det vurderes å være en til en.
- Påse at det er minst to frivillige med som har gjennomført førstehjelpskurs og at det er med frivillige som har erfaring fra aktiviteten, alternativt at det er med innleide skiinstruktører.
- Gjør en grundig vurdering på hvilket område en drar til, f.eks. at området ikke er veldig kupert dersom deltakerne er nybegynnere. Et oversiktig område er også en stor fordel.
- Sørg for informasjon til deltakere om varme klær og planlegge for utlån om det trengs.
- Lag felles plan for hvordan man organiserer seg når man ankommer skibakken/skiområdet:
  - Oversikt over hvem som er nybegynnere og erfarne i bakken/på ski.
  - To frivillige holder stand på avtalt møtested slik at deltakerne til enhver tid kan komme dit ved behov.
  - Alle deltakere må vite og minnes på oppmøtested, felles tidspunkt for spisepause og avreise.
  - Kartlegge hvor i skibakken førstehjelpsmannskapene holder til og hvordan de kan kontaktes.

På aktivitetdagen:

- Følg planen for organisering man har blitt enige om på forhånd.
- Deltakerne får god informasjon om planen for dagen, at barn ikke skal gå alene, tidspunkt for spisepause og avreise, samt hvor felles møtested er.
- Ta med førstehjelpsskrin.

2.6 OVERNATTINGSTUR

Overnattingsturer krever at barna har med foreldre/verger.

På forhånd er det viktig å:

- Skaffe oversikt over deltakere med navn, kontaktinformasjon, alder, og spesielle hensyn.
- Sjekk at det er tilstrekkelig antall frivillige i forhold til turens omfang og antall deltakere.
- Påse at det er minst to frivillige med som har gjennomført førstehjelpskurs.
- Sett av god tid til planlegging og lag felles plan for gjennomføringen av hele turen. Elementer som er viktige å ha med i planen: oppmøtested og tid, tidsplan for måltider, aktiviteter, utstyr, planer for aktiviteter, regler osv.

På aktivitetdagen:

- Barn og foreldre får god informasjon om hva som er planen for turen og hvilke regler som gjelder.
- Ta med førstehjelpsskrinet og annet nødvendig utstyr.
- På overnattingsstedet er følgende viktig:
  - Barna skal dele rom med sine foreldre/foresatte.
  - Frivillige skal ikke dele rom med barn, med mindre det er en særskilt grunn (diskuter gjerne konkret situasjon med regionkontoret).
  - Frivillige skal ikke dele seng med barn.
  - Frivillig skal ikke hjelpe barn med private og intime gjøremål som barnet kan gjøre selv.

2.7 TURER I SKOG ELLER VED VANN

På forhånd er det viktig å:

- Gjør dere kjent med området og hvilke risikoer som finnes der.
- Skaffe oversikt over antall barn og foreldre som skal delta og om det er spesielle behov. Ha kontaktinformasjon til foreldre dersom de ikke er med, eller hvis barna ikke bor på mottak eller krisesenter.
- Sjekk at det er tilstrekkelig antall frivillige i forhold til turens omfang og antall deltakere.
- Påse at det er med minst to frivillige som har gjennomført førstehjelpskurs.

På aktivitetsdagen:

- En frivillig bør ha ansvar for å telle barna og foreldre før turen starter, underveis og vel framme.
- Barna får god informasjon om planen for dagen og at de ikke skal gå alene, samt hva de skal gjøre om de roter seg bort fra gruppa.
- Ta med førstehjelpsskrin og nødvendig utstyr.
- Barn som skal ut på en brygge skal ha på redningsvest dersom de ikke er svømmedyktig og de skal ikke oppholde seg på brygga uten svømmedyktige voksne til stede.
- En voksen har hovedansvar for sikkerhet rundt bål, stormkjøkken eller lignende.

3.RISIKOANALYSE

«Risikovurdering» høres litt komplisert ut, men hvor nøye og omfattende vurderingen som må gjøres, avhenger av størrelsen på arrangementet ditt. For mindre arrangementer vil det være tilstrekkelig at du i forkant tenker grundig over:

- Hva kan gå galt under arrangementet deres? (hvilke risikoer finnes)
- Hvor sannsynlig er at det går galt og hvor alvorlig blir i så fall konsekvensen?
- Hvordan kan dere forebygge/hindre at det går galt?
- Hva behøver dere for å håndtere og minimere skaden om det går galt? (for eksempel førstehjelpsutstyr)

ØVELSE

Denne øvelsen kan dere bruke for å reflektere over skader og ulykker som kan skje på aktivitet, hva dere kan gjøre for å forebygge og hva dere gjør dersom en ulykke inntreffer.

Utstyr:

- Post-it lapper
- Penner/tusjer
- En plakat til å lage risikografen
- Teip e.l. til å henge opp på veggen, evt. flip-over
- Bruk gjerne skrive «Sjekkliste risikofylte aktiviteter»

Beskrivelse:

Velg en tilrettelegger. Tilrettelegger lager en graf med x- og y-akse. Y-aksen kaller man sannsynlighet, x-aksen kaller man konsekvens.

Deltagerne blir bedt om å skrive ned på post-it lappene hva som kan skje på aktivitet. Det kan være alt fra skrubbsår til brann.

Deltagerne blir bedt om å klistre post-it lappene opp på grafen. De må da plassere de ettersom hvor høy eller lav sannsynlig det er at hendelsen oppstår og hvor stor eller liten konsekvensen av hendelsen er. Det vil for eksempel være liten sannsynlighet for at brann oppstår, men konsekvensen vil være stor. Det vil være stor sannsynlighet for at et barn får skrubbsår, men konsekvensen vil være liten.

Til slutt skal dere diskutere hva dere gjør dersom hver av hendelsene oppstår på aktivitet. Knytt dette opp mot retningslinjer og rutiner for frivillige.

Graf:

